

Kodeks etičke nabavke

1 Kodeks etičke nabavke kompanije CRH

- 1.1 Uvod i cilj politike
- 1.2 Izjava o politici
- 1.3 Uloge i odgovornosti
- 1.4 Praćenje, garancije i prijavljivanje

Prilozi

- I Standardne odredbe i uslovi korporativne društvene odgovornosti za ugovore o nabavci
- II Upitnik za dobavljače kompanije CRH o korporativnoj društvenoj odgovornosti

1 CRH Ethical Procurement Code

1.1 UVOD I CILJ POLITIKE

Kompanija CRH je posvećena najvišim pravnim, etičkim i moralnim standardima, koji su utvrđeni Kodeksom poslovnog ponašanja Grupe i povezanim politikama. Kompanija CRH zahteva od svih lica uključenih u aktivnosti nabavke da se pridržavaju ovih principa u svojim transakcijama sa dobavljačima. Kodeks poslovnog ponašanja kompanije CRH opisuje potrebu da se posveti posebna pažnja kupovini proizvoda iz zemalja u razvoju, bilo direktno ili indirektno. Kodeks takođe zahteva da se naši glavni dobavljači pridržavaju dobrih etičkih poslovnih praksi i da ispunjavaju odgovarajuće standarde u pogledu lokalnih zakona koji se tiču ljudskih prava, zdravlja i bezbednosti i upravljanja životnom sredinom. Da bi se ove obaveze ispunile, Grupa zahteva poštovanje procedura nabavke opisanih u ovom Kodeksu etičke nabavke.

1.2 IZJAVA O POLITICI

CRH kompanije treba da se postaraju da nabavke vrše od dobavljača koji:

1. Podržavaju i poštuju zaštitu ljudskih prava u svojim područjima uticaja.
2. Poštuju slobodu udruživanja i efikasno priznaju pravo svih zaposlenih na kolektivno pregovaranje.
3. Zabranjuju sve oblike prinudnog, obaveznog i dečijeg rada.
4. Poštuju principe jednakih šansi u pogledu regrutovanja i odabira zaposlenih.
5. Poštuju makar sve važeće zakonske propise o zdravlju i bezbednosti i kontinuirano unapređuju upravljanje na putu ka najboljim industrijskim praksama.
6. Poštuju makar sve važeće zakonske propise o zaštiti životne sredine i podržavaju proaktivni pristup ekološkim izazovima.
7. Poštuju sve važeće zakonske propise o borbi protiv podmićivanja i korupcije u pogledu svog poslovanja sa kompanijom CRH.
8. Poštuju OECD smernice za dubinsku analizu za odgovorne lance nabavke minerala iz konfliktnih i visokorizičnih područja, kao i član 1502 Dod-Frenkovog zakona.

1.3 ULOGE I ODGOVORNOSTI

Generalni direktori/predsednici kompanije, uz podršku svojih službenika za nabavku, zaduženi su za sprovođenje Kodeksa etičke nabavke kompanije CRH i povezanih smernica.

Novi i obnovljeni ugovori o nabavci

Generalni direktor/predsednik kompanije ili službenik za nabavke moraju da obezbede da, gde je to izvodljivo i relevantno, ugovori sa novim dobavljačima ili zastupnicima, kao i obnovljeni ugovori sa postojećim dobavljačima ili zastupnicima, sadrže makar propisane odredbe i uslove u pogledu korporativne društvene odgovornosti navedene u Prilogu I.

Ugovori vrednosti veće od 1 milion EUR/ 1 milion USD sa dobavljačima u zemljama sa identifikovanim rizikom

Generalni direktor/predsednik kompanije ili, gde je to relevantno/prikladno, službenik za nabavke, moraju da obezbede da „Relevantni dobavljači“ budu podvrgnuti proceni od strane rukovodilaca nabavke na nivou divizije (podaci o kontaktu dati su na sledećoj strani) ili njihove kompanije i da ispunjavaju zahteve ovog Kodeksa kako je navedeno u nastavku.

„Relevantni dobavljači“ definisani su kao:

- dobavljači robe ili usluga shodno ugovorima čija je godišnja vrednost veća od 1 milion EUR/1 milion USD, a koji posluju u Kini, Indiji i Rusiji; i
- zastupnici ili dobavljači koji direktno nabavljaju tu robu ili usluge (vrednosti veće od 1 milion EUR/1 milion USD) iz jednog izvora snabdevanja u Kini, Indiji i Rusiji.

Koraci koje je potrebno preduzeti da bi se obezbedilo da relevantni dobavljači poštuju ovaj Kodeks su sledeći:

- Upitnik kompanije CRH o politici dobavljača u pogledu korporativne društvene odgovornosti (uključen u Prilog II) mora da bude popunjen od strane relevantnih dobavljača, pri čemu ovo važi za sve ugovore čija je vrednost veća od 1 milion EUR/1 milion USD, bilo da se roba i usluge nabavljaju:
  - direktno od dobavljača u Kini, Indiji ili Rusiji
  - posredstvom zastupnika koji nabavku vrše od dobavljača koji posluju na tim lokacijama
  - ili od dobavljača koji nabavku vrše direktno od dobavljača koji posluju na tim lokacijama

- *Ukoliko se odgovori na pitanja iz upitnika smatraju prihvatljivim, dobavljač/zastupnik može biti angažovan, pri čemu se mora obezbediti da ugovor sadrži propisane odredbe i uslove korporativne društvene odgovornosti shodno Prilogu I.*
- *Ukoliko upitnik otkrije problematična područja, dobavljač/zastupnik će možda morati da se podvrgne reviziji i/ili će morati da se dogovore korektivne mere. Rukovodioci nabavke na nivou divizije se moraju konsultovati ukoliko je potrebno da se sprovede revizija, a dostupni su i za pružanje opšte podrške i pomoći u vezi sa primenom ovog Kodeksa.*

Konfliktni minerali

Kompanija CRH će poštovati sve propise i druge važeće zakone o prijavljivanju konfliktnih minerala. U tom procesu kompanija CRH će:

- Zahtevati od svih svojih dobavljača (koji kompaniji CRH dostavljaju proizvode ili komponente koji sadrže konfliktne minerale) da popunjavaju godišnje ankete u vezi sa zemljom porekla svih konfliktnih minerala sadržanih u takvim proizvodima ili komponentama;
- Zahtevati od svih dobavljača da pristanu da sarađuju sa kompanijom CRH u vezi sa bilo kojom dubinskom analizom koju kompanija CRH odluči da sprovede u pogledu istraga o zemlji njihovog porekla; i
- Zahtevati od dobavljača, kada kompanija CRH to smatra neophodnim, da obezbedi razuman dokaz o dubinskoj analizi koju je dobavljač sproveo kako bi potkrepio sertifikat o zemlji porekla koji je dostavio kompaniji CRH.

1.4 PRAĆENJE, GARANCIJE I PRIJAVLJIVANJE

Rukovodilac Odeljenja za poštovanje propisa i etiku na nivou Grupe dostavljaće Revizorskoj komisiji kompanije CRH godišnji izveštaj o implementaciji Kodeksa etičke nabavke. Ovaj izveštaj biće sačinjen na osnovu godišnjih izveštaja o aktivnostima etičke nabavke koje pripremaju rukovodioci nabavke na nivou divizije i informacija iz godišnjeg Bezbednosnog i socijalnog pregleda koji je sačinio rukovodilac za održivost na nivou Grupe. Odeljenje interne revizije će analizirati efektivnu primenu ovog Kodeksa u okviru svog programa revizija.

Za više informacija o ovom Kodeksu obratite se:

Evropa:

Teški materijali/laki materijali:	John McKeon	jmckeon@crh.com
Distribucija:	Richard Piekar	rpiekar@crh-eur.nl

SAD:

Oldcastle materijali:	Deron Banke	deron.banke@oldcastlematerials.com
Oldcastle građevinski proizvodi:	Bill Braswell	bill.braswell@oldcastle.com
Allied građevinski proizvodi:	Tim Williams	tim.williams@alliedbuilding.com

Za više informacija o programu poštovanja propisa i etike kompanije CRH obratite se rukovodiocu Odeljenja za poštovanje propisa i etiku na nivou Grupe.

Prilog I Minimalne propisane odredbe i uslovi korporativne društvene odgovornosti za:

- Ugovore o nabavci sa novim dobavljačima i zastupnicima;
- Obnovljene ugovore o nabavci sa postojećim dobavljačima i zastupnicima

Ugovori mogu da sadrže dodatne odredbe i, ako je potrebno, mogu se pozivati na posebne zakone i propise. Međutim, ugovor mora da sadrži makar sledeće odredbe o korporativnoj društvenoj odgovornosti ili ekvivalentne reference:

- *Dobavljač mora da poštuje sve važeće zakone koji se odnose na ljudska prava, zdravlje, bezbednost i životnu sredinu i borbu protiv podmićivanja i korupcije (uključujući Zakon protiv podmićivanja Ujedinjenog Kraljevstva i američki Zakon o borbi protiv korupcije u inostranstvu, ako je primenljivo)*
- *Dobavljač se takođe mora pridržavati dobrih etičkih poslovnih praksi koje su navedene u Kodeksu poslovnog ponašanja kompanije CRH (www.crh.com/crh-people/crh-code-of-conduct.aspx) (strana 11) i mora poštovati Kodeks etičke nabavke kompanije CRH, koji od dobavljača posebno zahteva sledeće:*
  1. Da podržava i poštuje zaštitu ljudskih prava u svojim područjima uticaja.
  2. Da poštuje slobodu udruživanja i efikasno prizna pravo svih zaposlenih na kolektivno pregovaranje.
  3. Da zabrani sve oblike prinudnog, obaveznog i dečijeg rada.
  4. Da poštuje principe jednakih šansi u pogledu regrutovanja i odabira zaposlenih.
  5. Da poštuje makar sve važeće zakonske propise o zdravlju i bezbednosti i kontinuirano unapređuje upravljanje na putu ka najboljim industrijskim praksama.
  6. Da poštuje makar sve važeće zakonske propise o zaštiti životne sredine i podržava proaktivni pristup ekološkim izazovima.
  7. Da poštuje sve važeće zakonske propise o borbi protiv podmićivanja i korupcije u pogledu svog poslovanja sa kompanijom CRH.
  8. Da poštuje OECD smernice za dubinsku analizu za odgovorne lance nabavke minerala iz konfliktnih i visokorizičnih područja, kao i član 1502 Dod-Frenkovog zakona.

Prilog II Upitnik za dobavljače kompanije CRH o korporativnoj društvenoj odgovornost

PODACI O DOBAVLJAČU/ ZASTUPNIKU	Naziv kompanije		
	Adresa		
	Izvršni/generalni direktor		
	Tip kompanije		
	Telefon		
	Faks		
	E-pošta		
	Veb stranica		
OSNOVNI STATISTIČKI PODACI O ZAPOSLENIMA	Broj zaposlenih		
	Obavezna minimalna starost		
	Prosečna starost		
	Uravnotežena zastupljenost polova	Muškarci	
		Žene	
Prosečan broj radnih sati nedeljno po zaposlenom			
POLITIKA KORPORATIVNE DRUŠTVENE ODGOVORNOSTI	Da li kompanija ima politiku korporativne društvene odgovornosti? Ako ima, priložite kopiju.		
	Da li kompanija ima neki važeći sertifikat u pogledu korporativne društvene odgovornosti? Ako ima, priložite kopiju.		
LJUDSKA PRAVA	Da li je kompanija uključena u prinudni rad?		
	Da li kompanija primenjuje dečiji rad?		
	Da li postoje bilo kakve smetnje za slobodu udruživanja ili kolektivno pregovaranje?		
	Ako lokalni zakon zabranjuje slobodu udruživanja ili kolektivno pregovaranje, koje su mere ustanovljene da bi se oni omogućili?		
	Da li kompanija vrši diskriminaciju po osnovu godina starosti, pola, invaliditeta, veroispovesti, etničkog porekla ili seksualne orijentacije?		
	Da li je kompanija uključena u telesno kažnjavanje, psihičku ili fizičku prinudu ili verbalno zlostavljanje?		
	Da li zarade koje se isplaćuju za standardnu radnu nedelju ispunjavaju nacionalne zakonske i industrijske standarde?		
KONFLIKTNI MINERALI	Da li kompanija dostavlja kompaniji CRH proizvode ili komponente koji sadrže „konfliktne minerale“ (zlato, tantal, kalaj ili volfram)? Ako je odgovor potvrđan, odakle potiču ti minerali (zemlja u kojoj se vade ili topionica u kojoj se rafiniraju)?		

ZDRAVLJE I BEZBEDNOST	Da li kompanija ima politiku zdravlja i bezbednosti? Ako ima, priložite kopiju.	
	Da li kompanija ispunjava lokalne zakonske propise u pogledu zdravlja i bezbednosti?	
	Da li kompanija ima ISO 18001 akreditaciju? Ako ima, priložite kopiju.	
	Da li kompanija obezbeđuje bezbedno i zdravo radno okruženje?	
	Da li su identifikovani značajni rizici poslovanja u pogledu zdravlja i bezbednosti?	
	Da li su zaposleni prošli obuku u oblasti zdravlja i bezbednosti?	
	Da li je kompanija bila predmet bilo kakvih sudskih postupaka ili osuda za kršenje zakonskih propisa o zdravlju i bezbednosti u protekle 3 godine?	
	Da li je kompanija imala nesrećne slučajeve sa fatalnim ishodom u protekle 3 godine? Ako jeste, navedite detalje.	
ŽIVOTNA SREDINA	Da li kompanija ima politiku zaštite životne sredine? Ako ima, priložite kopiju.	
	Da li kompanija ispunjava lokalne i zakonske propise o zaštiti životne sredine?	
	Da li kompanija ima ISO 14001 akreditaciju? Ako ima, priložite kopiju.	
	Da li se mere i kontrolišu značajni uticaji poslovanja na životnu sredinu?	
	Da li su zaposleni prošli obuku u oblasti zaštite životne sredine?	
	Da li je kompanija imala značajne ekološke incidente u protekle 3 godine?	
KVALITET	Da li kompanija ima politiku kvaliteta? Ako ima, priložite kopiju.	
	Da li kompanija ima ISO 9001 akreditaciju? Ako ima, priložite kopiju.	
	Da li je imenovano lice odgovorno za kvalitet?	
	Da li su postavljeni i da li se ostvaruju ciljevi kontinuiranog unapređenja u vezi sa kvalitetom?	
	Da li su zaposleni prošli obuku u oblasti kvaliteta?	
BORBA PROTIV PODMIĆIVANJA I KORUPCIJE	Da li kompanija ima politiku borbe protiv podmićivanja i korupcije? Ako ima, priložite kopiju.	
	Da li kompanija poštuje sve važeće lokalne i međunarodne zakonske propise o borbi protiv podmićivanja i korupcije?	
	Da li je kompanija ikada bila sankcionisana zbog podmićivanja ili korupcije? Ako jeste, navedite detalje.	

